



Wąbrzeźno ^[1]

Wysłane przez admin w ndz., 2016-04-10 22:40

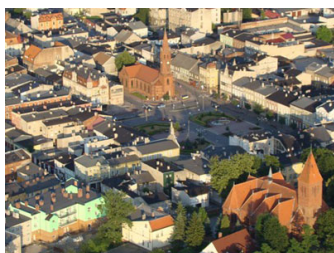
Wąbrzeźno – miasto z ok. 14-tysiącami mieszkańców, położone w centrum ziemi chełmińskiej.

[Historia Wąbrzeźna](#)

[Zwiedzanie Wąbrzeźna](#)

^[1]Historia Wąbrzeźna

Miasto, należy do najstarszych miejscowości Pomorza Gdańskiego. Pierwsze ślady działalności ludzkiej na tym terenie pochodzą sprzed ok. 12 tys. lat. W okresie wczesnego średniowiecza powstała tutaj osada mieszkalna, której głównym elementem był gród wzniesiony prawdopodobnie w IX w. na półwyspie oddzielającym dwa jeziora: [Zamkowe](#) ^[2] i [Frydek](#) ^[3]. Został on jednak zniszczony w wyniku najazdu plemion pruskich.



Od 1246 roku, ziemie te były własnością biskupów chełmińskich. Z tego roku pochodzi pierwsze świadectwo potwierdzające istnienie wąbrzeskiej osady – Wambrez. Na początku XIV wieku ówczesny biskup rozpoczął budowę zamku, który został zniszczony w późniejszych latach.

Kolejnym ważnym wydarzeniem w dziejach miasta było wystawienie mu przez [bp Jana Dantyszka](#) ^[4] w 1534 r. przywileju lokacyjnego. Wówczas Wąbrzeźno otrzymało własną pieczęć oraz herb przedstawiający na czerwonym polu czarne skrzydło orła, w dolnej części przebite przez złoty pastorał.

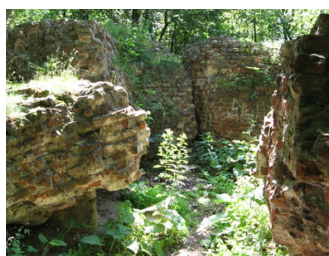
Następne lata stanowiły dla Wąbrzeźna okres wzlotów i upadków. Miasto na przemian dźwigało się z gruzów i popadało ponownie w ruinę. Szybki rozwój nastąpił w XIX w., gdy znalazło się w granicach [Prus Zachodnich](#) ^[5]. W 1920 r. Wąbrzeźno weszło w skład ziem odrodzonej Polski. Krótki okres niepodległości zakończył wybuch [II wojny światowej](#) ^[6].

Wyzwolenie nastąpiło w styczniu 1945 r. Przystąpiono do organizowania administracji państwowej. Miasto zaczęło się rozbudowywać i rozwijać. Powstały nowe osiedla, ulice i ciągi spacerowe, ruszyło także indywidualne budownictwo mieszkaniowe, oświatowe i publiczne. Nowy etap rozwoju Wąbrzeźna zapoczątkował rok 1990. Na skutek reformy administracji samorządowej wybrano Radę Miejską, Zarząd Miasta i Burmistrza. Kolejne lata przyniosły szybki rozwój Wąbrzeźna, duży nacisk położono na rozwój mieszkalnictwa, tworząc nowe osiedla, zadbane o poprawę infrastruktury komunalnej, uporządkowano systemy ściekowe, grzewcze, gazownicze. Zadbane o rozwój komunikacyjny, ważnym przedsięwzięciem było powstanie w 2006 r. obwodnicy miasta, wokół której powstały dogodne tereny pod przyszłe inwestycje. Obecnie, dzięki pozyskiwaniu środków z funduszy europejskich, w mieście realizowane są liczne projekty modernizacyjno-rewitalizujące.

[1] Zwiedzanie Wąbrzeźna

Zatopione w zieleni miasto jest doskonałym miejscem dla osób poszukujących odpoczynku, ceniących ciszę, spokój oraz czyste środowisko. Położone nad trzema jeziorami zaprasza wszystkich turystów, a zwłaszcza miłośników wędkarstwa, którzy znajdą tutaj doskonałe warunki do rozwijania swojej pasji.

Spacer po Wąbrzeźnie rozpoczynamy od Podzamcza, usytuowanego nad [Jeziorem Zamkowym](#) [2], najważniejszego terenu rekreacyjnego miasta. Na wschodnim brzegu jeziora znajdują się kąpielisko miejskie z plażą i pomostem, przystań wodna, wypożyczalnia sprzętu wodnego, amfiteatr i kawiarenka letnia. Teren Podzamcza opleciony jest licznymi ścieżkami spacerowymi. Na szczególną uwagę na terenie Podzamcza zasługują ruiny zamku biskupiego, wybudowanego w pierwszej połowie XIV. Do 1660 r. zamek pełnił funkcję siedziby biskupów chełmińskich. Niestety zniszczenia wojenne oraz przeniesienie siedziby biskupa do rezydencji w Lubawie spowodowały jego powolną destrukcję.



Opuszczając Podzamcze, kierujemy się ulicami Grudziądzką i Sikorskiego w stronę centrum. Tutaj warto zboczyć w ulicę Kościelną, która doprowadzi nas do Kościoła pw. Świętych Apostołów Szymona i Judy Tadeusza, obecnie Sanktuarium Matki Bożej Brzemiennej. W świątyni, wzniesionej w latach 1323-1349 znajduje się cudowny obraz Matki Bożej Brzemiennej z XVII w. oraz liczne zabytki sztuki sakralnej z okresu XVI-XIX w. Na szczególną uwagę zasługuje niedawno odrestaurowana rzeźba Matki Bożej z Dzieciątkiem, z ok. 1500 r. przeniesiona z kaplicy nieistniejącego zamku. Obok kościoła usytuowany jest pomnik Chrystusa Warszawskiego, ufundowany w 1948 r. przez mieszkańców miasta, na którego cokole zamontowano tablice z nazwiskami ofiar II wojny światowej z terenu Wąbrzeźna.

Na jednej z kamienic przy ulicy Kościelnej znajduje się tablica upamiętniająca miejsce narodzin wąbrzeskiego noblisty, [Walthera Nernsta](#) [7]. Stąd już widzimy miejscowy Rynek czyli Plac Jana Pawła II, którego klimat tworzą liczne secesyjne kamienice, z których większość zachowała swój pierwotny wygląd. Dawny rynek miejski, na którym stał drewniany ratusz został zniszczony w okresie wojen szwedzkich. W latach międzywojennych i zaraz po II wojnie światowej pełnił funkcję targowiska

miejskiego. Ozdobą tego miejsca jest fontanna, przedstawiająca dwie jaszczurki, symbolizujące [Towarzystwo Jaszczurcze](#) [8] – organizację antykrzyżacką działającą na ziemi chełmińskiej oraz odsłonięty w 1947 r. pomnik Żołnierza Polskiego, którego autorem jest znany toruński rzeźbiarz prof. Ignacy Zelke. W północnej części Rynku znajduje się drugi wąbrzeski kościół pw. Matki Bożej Królowej Polski. Został zbudowany w 1836 r. jako kościół ewangelicki, w późniejszym czasie pełnił rolę siedziby diecezji tego wyznania. Dopiero od 1945 r. zaczął spełniać funkcję kościoła wyznania rzymsko-katolickiego. Ozdobą wnętrza są obrazy Matki Bożej Crespiego oraz Chrystusa w Ogrójcu, a także inne dzieła pochodzące z XIX i początku XX w.

W Wąbrzeźnie można odnaleźć również wiele zabytkowych kamienic z przełomu XIX/XX w., przy ul. 1 Maja oraz Wolności. W jednym z takich budynków- XIX-wiecznym młynie znalazło swoją siedzibę miejskie Muzeum, w którym prezentowane są wystawy stałe oraz czasowe pokazujące dokonania artystyczne mieszkańców Wąbrzeźna i okolic, a także zbiory etnograficzne ziemi chełmińskiej.

Wypoczynek w naszym mieście urozmaicają oferty działającej od 2005 r. Pływalni Miejskiej, będącej jednym z nowocześniejszych tego typu obiektów w regionie oraz kręgielni MANGO prowadzonej przez Wąbrzeski Zakład Aktywności Zawodowej.

